

Octava

1. Les Adaptacions Curriculars Individuals Significatives (ACIS) introduïxen modificacions importants en els elements prescriptius del currículum tendents que l'alumnat amb necessitats educatives especials aconseguisca les capacitats expressades en els objectius generals de l'Educació Primària d'acord amb les seues possibilitats.

2. Per això, l'avaluació i la promoció de l'alumnat amb necessitats educatives especials es regirà per allò que s'ha disposat en esta resolució, tenint en compte les modificacions introduïdes per la corresponent ACIS aplicada a cada alumne o a cada alumna.

Novena

La Inspecció d'Educació assessorarà els centres docents i proposarà les mesures oportunes per a la correcta avaluació i promoció de l'alumnat de l'Educació Primària.

València, 26 de juliol de 2000.– El director general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó.

RESOLUCIÓ de 26 de juliol de 2000, de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, per la qual es donen instruccions sobre l'avaluació i la promoció de l'alumnat d'Educació Secundària Obligatoria. [2000/X6474]

La Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE), en l'article 18, atribueix a l'Educació Secundària Obligatoria, etapa educativa que completa l'ensenyança bàsica, una doble finalitat: terminal i propedèutica.

D'acord amb la seua finalitat terminal, ha d'aportar a tots els alumnes i a totes les alumnes els elements bàsics de la cultura, que els permeten desenvolupar les seues capacitats, per a arribar al final de l'etapa en condicions d'incorporar-se a la societat i de ser ciutadanes i ciutadans capaços d'assumir els seus deures i exercir els seus drets. Alhora que els proporciona una formació bàsica de caràcter professional. Per això, la titulació obtinguda quan finalitza l'ensenyança obligatòria permet als joves la seua promoció i inserció laboral.

Al mateix temps, té també una finalitat propedèutica, perquè els aprenentatges que els estudiants realitzen en l'Educació Secundària Obligatoria els han de conduir a aconseguir les capacitats que els permeten continuar els seus estudis en alguna de les modalitats de Batxillerat o en la Formació Professional Específica de Grau Mitjà.

Des d'esta doble perspectiva, el Decret 47/1992, de 30 de març, del Govern Valencià, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana, determina els objectius de l'etapa i de les distintes àrees i matèries que en ella s'han d'impartir, que deriven directament de l'article 19 de la LOGSE, en el qual s'establixen les capacitats que l'Educació Secundària Obligatoria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat.

El mencionat decret disposa que l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria es realitzarà des de les diferents àrees i matèries del currículum, sent contínua i integradora, de manera que permeta promocionar un alumne o una alumna des del primer cicle al segon, o des del tercer curs al quart, així com reconèixer a l'alumne el dret a obtindre el títol al final de l'etapa, encara que no haja sigut avaluat positivament en alguna de les àrees, sempre que haja aconseguit globalment els objectius educatius del cicle, curs o etapa. En este supòsit, els criteris que fixa el decret per a decidir tant la promoció com la proposta per a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària, són la maduresa de l'alumne i les seues possibilitats de progrés en els estudis posteriors.

Per la seua banda, l'Ordre de 23 d'abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, estableix les normes de procediment pertinents sobre avaluació en Educació Secundària Obligatoria.

Octava

1. Las Adaptaciones Curriculares Individuales Significativas (ACIS) introducen modificaciones importantes en los elementos prescriptivos del currículo tendentes a que el alumnado con necesidades educativas especiales alcance las capacidades expresadas en los objetivos generales de la Educación Primaria de acuerdo con sus posibilidades.

2. Por ello, la evaluación y la promoción del alumnado con necesidades educativas especiales se regirá por lo dispuesto en esta resolución, teniendo en cuenta las modificaciones introducidas por la correspondiente ACIS aplicada a cada alumno o a cada alumna.

Novena

La Inspección de Educación asesorará a los centros docentes y propondrá las medidas oportunas para la correcta evaluación y promoción del alumnado de Educación Primaria.

Valencia, 26 de julio de 2000.– El director general de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó.

RESOLUCIÓN de 26 de julio de 2000, de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística, por la que se dan instrucciones sobre la evaluación y la promoción del alumnado de Educación Secundaria Obligatoria. [2000/X6474]

La Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE), en el artículo 18, atribuye a la Educación Secundaria Obligatoria, etapa educativa que completa la enseñanza básica, una doble finalidad: terminal y propedéutica.

De acuerdo con su finalidad terminal, ha de aportar a todos los alumnos y a todas las alumnas los elementos básicos de la cultura, que les permitan desarrollar sus capacidades, para llegar al final de la etapa en condiciones de incorporarse a la sociedad y de ser ciudadanas y ciudadanos capaces de asumir sus deberes y ejercer sus derechos. A su vez, les proporciona una formación básica de carácter profesional. Por ello, la titulación obtenida al finalizar la enseñanza obligatoria permite a los jóvenes su promoción e inserción laboral.

Al mismo tiempo, tiene también una finalidad propedéutica, pues los aprendizajes que los estudiantes realizan en la Educación Secundaria Obligatoria les deben conducir a alcanzar las capacidades que les permitan proseguir sus estudios en alguna de las modalidades de Bachillerato o en la Formación Profesional Específica de Grado Medio.

Desde esta doble perspectiva, el Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana, determina los objetivos de la etapa y de las distintas áreas y materias que en ella se han de impartir, que derivan directamente del artículo 19 de la LOGSE, en el que se establecen las capacidades que la Educación Secundaria Obligatoria ha de contribuir a desarrollar en el alumnado.

El mencionado decreto dispone que la evaluación de los aprendizajes del alumnado de la Educación Secundaria Obligatoria se realizará desde las diferentes áreas y materias del currículo, siendo continua e integradora, de manera que permita promocionar a un alumno o a una alumna desde el primer ciclo al segundo, o desde el tercer curso al cuarto, así como reconocer al alumno el derecho a obtener el título al final de la etapa, aunque no haya sido evaluado positivamente en alguna de las áreas, siempre que haya alcanzado globalmente los objetivos educativos del ciclo, curso o etapa. En este supuesto, los criterios que fija el Decreto para decidir tanto la promoción como la propuesta para la obtención del título de Graduat en Educación Secundaria, son la madurez del alumno y sus posibilidades de progreso en los estudios posteriores.

Por su parte, la Orden de 23 de abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, establece las normas de procedimiento pertinentes sobre evaluación en Educación Secundaria Obligatoria.

En aplicació de la disposició final de la dita ordre, esta Direcció General, per Resolució de 7 d'abril de 1998, va donar instruccions sobre l'avaluació i la promoció de l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria, per a ajudar els equips de professors i de professors que han de prendre les decisions resultants del procés d'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat.

No obstant, acabada la implantació generalitzada de l'etapa, convé facilitar als centres docents de la Comunitat Valenciana instruccions que eviten la disparitat d'interpretacions a l'hora de decidir la promoció i proposta de titulació al seu alumnat, i que substituïsquen a partir del curs acadèmic 2000-2001 les anteriors instruccions donades per la mencionada Resolució de 7 d'abril de 1998.

Per tot això, fent ús de les atribucions atorgades en la disposició final de l'Ordre de 23 d'abril de 1993, he resolt dictar les instruccions següents:

Primera

L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria serà contínua i, per tant, tindrà com a finalitat analitzar tot el procés d'ensenyança i aprenentatge, la qual cosa permetrà detectar les dificultats de l'alumnat en el moment en què es produïxen, esbrinar les seues causes i, en conseqüència, adequar i reajustar les activitats programades i les estratègies didàctiques adoptades.

Segona

1. L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria es realitzarà des de les diferents àrees i matèries del currículum de forma integrada i, per tant, valorarà la contribució de dites àrees i matèries a la consecució dels objectius generals de l'etapa.

2. Per això, l'avaluació de cada àrea i matèria tindrà com a referent comú les capacitats expressades en els objectius generals de l'etapa, amb la concreció i gradació que s'haja fet d'elles per al primer cicle o per a cada un dels cursos del segon cicle.

Tercera

1. El claustre de professors determinarà els procediments i els criteris generals que s'han de seguir per a avaluar la progressió en l'aprenentatge de l'alumnat, així com els instruments d'avaluació, tenint com a referents l'adaptació i la concreció que s'haja realitzat a les característiques de l'alumnat i al context del centre de:

a) els objectius generals de l'etapa i els de cada una de les àrees i matèries del currículum, expressats com a capacitats que els alumnes i les alumnes han de desenvolupar.

b) els criteris d'avaluació fixats pel Decret 47/1992, de 30 de març, que ha establert el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana.

2. Així mateix, el claustre de professors determinarà els procediments i els criteris específics que s'han de seguir per a avaluar la progressió en l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats educatives especials a què se li haja de realitzar alguna adaptació curricular individual significativa.

3. Els acords del claustre a què fan referència els apartats anteriors constaran en un document escrit que formarà part del corresponent projecte curricular. Eixos acords es faran públics, perquè siguin coneguts per l'alumnat i les seues famílies, pel procediment que determine la direcció del centre.

4. La comissió de coordinació pedagògica, en el seu cas, serà l'encarregada de presentar al claustre de professors, per a la seua aprovació, les propostes corresponents als procediments i els criteris d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat mencionats anteriorment.

Quarta

Les programacions didàctiques de cada àrea o matèria adequaran i concretaran els procediments, els criteris i els instruments

En aplicació de la disposició final de dicha orden, esta Dirección General, por Resolución de 7 de abril de 1998, dió instrucciones sobre la evaluación y la promoción del alumnado de la Educación Secundaria Obligatoria, para ayudar a los equipos de profesoras y de profesores que han de tomar las decisiones resultantes del proceso de evaluación de los aprendizajes del alumnado.

Sin embargo, terminada la implantación generalizada de la etapa, conviene facilitar a los centros docentes de la Comunidad Valenciana instrucciones que eviten la disparidad de interpretaciones a la hora de decidir la promoción y propuesta de titulación a su alumnado, y que sustituyan a partir del curso académico 2000-2001 a las anteriores instrucciones dadas por la mencionada Resolución de 7 de abril de 1998.

Por todo ello, en uso de las atribuciones otorgadas en la disposición final de la Orden de 23 de abril de 1993, he resuelto dictar las siguientes instrucciones:

Primera

La evaluación de los aprendizajes del alumnado de la Educación Secundaria Obligatoria será continua y, por tanto, tendrá como finalidad analizar todo el proceso de enseñanza y aprendizaje, lo que permitirá detectar las dificultades del alumnado en el momento en que se producen, averiguar sus causas y, en consecuencia, adecuar y reajustar las actividades programadas y las estrategias didácticas adoptadas.

Segunda

1. La evaluación de los aprendizajes del alumnado de la Educación Secundaria Obligatoria se realizará desde las diferentes áreas y materias del currículo de forma integrada y, por tanto, valorará la contribución de dichas áreas y materias a la consecución de los objetivos generales de la etapa.

2. Por ello, la evaluación de cada área y materia tendrá como referente común las capacidades expresadas en los objetivos generales de la etapa, con la concreción y gradación que se haya hecho de las mismas para el primer ciclo o para cada uno de los cursos del segundo ciclo.

Tercera

1. El claustro de profesores determinará los procedimientos y los criterios generales que se han de seguir para evaluar la progresión en el aprendizaje del alumnado, así como los instrumentos de evaluación, teniendo como referentes la adaptación y concreción que se haya realizado a las características del alumnado y al contexto del centro de:

a) Los objetivos generales de la etapa y los de cada una de las áreas y materias del currículo, expresados como capacidades que los alumnos y las alumnas han de desarrollar.

b) Los criterios de evaluación fijados por el Decreto 47/1992, de 30 de marzo, que ha establecido el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana.

2. Asimismo, el claustro de profesores determinará los procedimientos y los criterios específicos que se han de seguir para evaluar la progresión en el aprendizaje del alumnado con necesidades educativas especiales al que se le haya de realizar alguna adaptación curricular individual significativa.

3. Los acuerdos del claustro a los que se hace referencia en los apartados anteriores constarán en un documento escrito que formará parte del correspondiente proyecto curricular. Esos acuerdos se harán públicos, para que sean conocidos por el alumnado y sus familias, por el procedimiento que determine la dirección del centro.

4. La comisión de coordinación pedagógica, en su caso, será la encargada de presentar al claustro de profesores, para su aprobación, las propuestas correspondientes a los procedimientos y los criterios de evaluación del aprendizaje del alumnado mencionados anteriormente.

Cuarta

Las programaciones didácticas de cada área o materia adecuarán y concretarán los procedimientos, los criterios y los instru-

d'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat, establits amb caràcter general, amb la finalitat d'atendre a la diversitat de necessitats educatives del seu alumnat.

Per a això, tindran en compte els diversos graus d'adquisició de les capacitats expressades en els objectius generals de l'àrea o matèria, la diferència entre continguts bàsics, d'ampliació i de reforç, així com els graus de dificultat en l'adquisició d'un mateix contingut i els distints estils d'aprenentatge.

Quinta

1. Com a conseqüència del procés d'avaluació, al final del primer cicle i del tercer curs, el conjunt del professorat del grup respectiu promocionarà els alumnes i les alumnes que hagen aconseguit els objectius programats per a les distintes àrees i matèries.

2. Així mateix, el conjunt del professorat del grup respectiu podrà promocionar un alumne o una alumna que haja aconseguit globalment els objectius educatius del primer cicle o del tercer curs de l'etapa encara que no haja sigut avaluat positivament en una o en dos, i, excepcionalment, en tres àrees o matèries, sempre que la seua actitud en elles haja sigut positiva.

3. Per a prendre la decisió a què es referix el punt anterior, d'acord amb el que disposa l'article tretze del Decret 47/1992, de 30 de març, del Govern Valencià, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana, s'aplicaran conjuntament els següents criteris:

- a) La maduresa de l'alumne o de l'alumna
- b) Les seues possibilitats de progrés en el nou curs

4. La decisió que un alumne o una alumna no promocione es podrà adoptar dos vegades al llarg de l'etapa, una quan finalitze el primer cicle i la segona en qualsevol dels cursos del segon cicle, escoltats l'alumne o l'alumna i els seus pares.

Sexta

1. Com a conseqüència del procés d'avaluació, al final del quart curs, el conjunt del professorat del grup respectiu proposarà l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària a l'alumnat que haja aconseguit els objectius de l'etapa.

2. Així mateix, el conjunt del professorat del grup respectiu podrà proposar l'expedició del dit títol a un alumne o a una alumna que haja aconseguit globalment els objectius educatius de l'etapa encara que no haja sigut avaluat positivament en una o en dos, i, excepcionalment, en tres àrees o matèries, sempre que la seua actitud en elles haja sigut positiva.

3. Per a prendre la decisió a què es referix el punt anterior, d'acord amb el que disposa l'article tretze del Decret 47/1992, de 30 de març, del Govern Valencià, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana, s'aplicaran conjuntament els següents criteris:

- a) La maduresa de l'alumne o de l'alumna
- b) Les seues possibilitats de progrés en els estudis de Batxillerat o de Formació Professional específica de grau mitjà, o bé la seua incorporació a la vida activa.

4. Per a analitzar la superació de l'etapa i la proposta d'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària, d'acord amb les finalitats que l'article 18 de la LOGSE atribuïx a l'Educació Secundària Obligatoria, es tindran en compte els següents criteris bàsics:

a) Haber aconseguit el suficient grau de comprensió i expressió, oral i escrita, en valencià i en castellà, que permeta a l'alumnat incorporar-se a la vida activa o prosseguir els seus estudis.

b) Saber utilitzar els instruments matemàtics necessaris per a interpretar i resoldre diferents situacions i problemes bàsics en un grau suficient que permeta a l'alumnat incorporar-se a la vida activa o prosseguir els seus estudis.

c) Conèixer els principals factors que influïxen en els fets socials, les lleis bàsiques de la naturalesa, els principals elements de la tecnologia i el nostre patrimoni artístic i cultural.

d) Comportar-se amb esperit de cooperació, responsabilitat moral, solidaritat i tolerància

mentos de evaluación de los aprendizajes del alumnado, establecidos con carácter general, con la finalidad de atender a la diversidad de necesidades educativas de su alumnado.

Para ello, tendrán en cuenta los diversos grados de adquisición de las capacidades expresadas en los objetivos generales del área o materia, la diferencia entre contenidos básicos, de ampliación y de refuerzo, así como los grados de dificultad en la adquisición de un mismo contenido y los distintos estilos de aprendizaje.

Quinta

1. Como consecuencia del proceso de evaluación, al término del primer ciclo y del tercer curso, el conjunto del profesorado del grupo respectivo promocionará a los alumnos y a las alumnas que hayan alcanzado los objetivos programados para las distintas áreas y materias.

2. Así mismo, el conjunto del profesorado del grupo respectivo podrá promocionar a un alumno o a una alumna que haya alcanzado globalmente los objetivos educativos del primer ciclo o del tercer curso de la etapa aun cuando no haya sido evaluado positivamente en una o en dos, y, excepcionalmente, en tres áreas o materias, siempre que su actitud en ellas haya sido positiva.

3. Para tomar la decisión a que se refiere el punto anterior, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo trece del Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana, se aplicarán conjuntamente los siguientes criterios:

- a) La madurez del alumno o de la alumna
- b) Sus posibilidades de progreso en el nuevo curso

4. La decisión de que un alumno o una alumna no promocione se podrá adoptar dos veces a lo largo de la etapa, una al finalizar el primer ciclo y la segunda en cualquiera de los cursos del segundo ciclo, oídos el alumno o la alumna y sus padres.

Sexta

1. Como consecuencia del proceso de evaluación, al término del cuarto curso, el conjunto del profesorado del grupo respectivo propondrá la expedición del título de Graduado en Educación Secundaria al alumnado que haya alcanzado los objetivos de esta etapa.

2. Así mismo, el conjunto del profesorado del grupo podrá proponer la expedición de dicho título a un alumno o a una alumna que haya alcanzado globalmente los objetivos educativos de la etapa aun cuando no haya sido evaluado positivamente en una o en dos, y, excepcionalmente, en tres áreas o materias, siempre que su actitud en ellas haya sido positiva.

3. Para tomar la decisión a que se refiere el punto anterior, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo trece del Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana, se aplicarán conjuntamente los siguientes criterios:

- a) la madurez del alumno o de la alumna
- b) sus posibilidades de progreso en los estudios de Bachillerato o de Formación Profesional específica de grado medio, o bien su incorporación a la vida activa.

4. Para analizar la superación de la etapa y la propuesta de expedición del título de Graduado en Educación Secundaria, de acuerdo con las finalidades que el artículo 18 de la LOGSE atribuye a la Educación Secundaria Obligatoria, se tendrán en cuenta los siguientes criterios básicos:

a) Haber alcanzado el suficiente grado de comprensión y expresión, oral y escrita, en valenciano y en castellano, que permita al alumnado incorporarse a la vida activa o proseguir sus estudios.

b) Saber utilizar los instrumentos matemáticos necesarios para interpretar y resolver diferentes situaciones y problemas básicos en un grado suficiente que permita al alumnado incorporarse a la vida activa o proseguir sus estudios.

c) Conocer los principales factores que influyen en los hechos sociales, las leyes básicas de la naturaleza, los principales elementos de la tecnología y nuestro patrimonio artístico y cultural...

d) Comportarse con espíritu de cooperación, responsabilidad moral, solidaridad y tolerancia

Sèptima

Per tal d'apreciar la maduresa de l'alumne o de l'alumna, els centres docents consideraran, com a mínim, els indicadors del procés seguit en la consecució dels objectius generals del cicle, del curs o de l'etapa, que es proposen a continuació:

1. Evolució en l'adquisició de procediments bàsics: comprensió, expressió, anàlisi, raonament, resolució de problemes, etc.
2. Evolució en l'adquisició d'hàbits i actituds positives cap a l'aprenentatge: tendència en l'esforç, planificació i organització de les tasques, cooperació en les activitats educatives, constància i regularitat en el treball, etc.
3. Evolució en l'adquisició de valors cívics, com la responsabilitat moral, la solidaritat i la tolerància
4. Evolució en l'adquisició de les capacitats que es referixen a la interacció social, a la socialització, a l'autonomia personal, etc.

Octava

Per a valorar les possibilitats de progrés en els estudis posteriors, els centres docents consideraran, com a mínim, els indicadors que es proposen a continuació:

1. Evolució del procés d'aprenentatge de l'alumne en el cicle, el curs o l'etapa, tenint en compte el seu punt de partida i no només el resultat final estrictament acadèmic.
2. Aplicació de diverses mesures d'atenció a la diversitat: reforços, permanència un any més en el mateix cicle o curs, adaptacions curriculars, Programa de Diversificació Curricular, etc.

3. Perspectives acadèmiques i professionals, obtingudes demanant l'opinió de les famílies, del Departament d'Orientació o de qui realitzi les seues funcions, així com del mateix alumne o alumna.

Novena

1. El claustre de professors concretarà els criteris establits en les instruccions quinta i sexta per a decidir, respectivament, la promoció i la proposta d'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària d'aquells alumnes que no hagen sigut avaluats positivament en totes les àrees i matèries, adequant-los al context del centre i a les característiques del seu alumnat.

2. Els acords del claustre constaran en un document escrit que formarà part del corresponent projecte curricular. Eixos acords es faran públics, perquè siguen coneguts per l'alumnat i les seues famílies, pel procediment que determine la direcció del centre.

3. La comissió de coordinació pedagògica, en el seu cas, serà l'encarregada de presentar al claustre de professors, per a la seua aprovació, les propostes corresponents.

Deu

1. En l'última sessió d'avaluació del primer cicle i del tercer curs d'Educació Secundària Obligatoria el conjunt del professorat del respectiu grup, en el context del procés d'avaluació contínua, promocionarà aquells alumnes que hagen aconseguit els objectius programats, respectivament, per al cicle o el curs, per haver obtingut avaluació positiva en totes les àrees i matèries.

2. Així mateix, adoptarà, segons corresponga, un dels següents acords amb respecte als alumnes i les alumnes que no hagen sigut avaluats positivament en totes les àrees i matèries:

- a) Si els alumnes o les alumnes cursen per primera vegada el segon o el tercer curs de l'etapa, la seua permanència un any més en el curs corresponent o la seua promoció al curs següent. Per a prendre esta decisió, s'aplicaran els criteris establits en la instrucció quinta, en la concreció que d'ells haja realitzat el centre.
- b) Si és la segona vegada que cursen el segon o el tercer curs de l'etapa, la seua promoció al curs següent.
- c) Si els alumnes o les alumnes tenen més de setze anys o els complixen a l'any natural del començament del curs, i són menors

Séptima

Al objeto de apreciar la madurez del alumno o de la alumna, los centros docentes considerarán, como mínimo, los indicadores del proceso seguido en la consecución de los objetivos generales del ciclo, del curso o de la etapa, que se proponen a continuación:

1. Evolución en la adquisición de procedimientos básicos: comprensión, expresión, análisis, razonamiento, resolución de problemas, etc.
2. Evolución en la adquisición de hábitos y actitudes positivas hacia el aprendizaje: tendencia en el esfuerzo, planificación y organización de las tareas, cooperación en las actividades educativas, constancia y regularidad en el trabajo, etc.
3. Evolución en la adquisición de valores cívicos, como la responsabilidad moral, la solidaridad y la tolerancia
4. Evolución en la adquisición de las capacidades que se refieren a la interacción social, a la socialización, a la autonomía personal, etc.

Octava

Para valorar las posibilidades de progreso en los estudios posteriores, los centros docentes considerarán, como mínimo, los indicadores que se proponen a continuación:

1. Evolución del proceso de aprendizaje del alumno en el ciclo, el curso o la etapa, teniendo en cuenta su punto de partida y no sólo el resultado final estrictamente académico
2. Aplicación de diversas medidas de atención a la diversidad: refuerzos, permanencia un año más en el mismo ciclo o curso, adaptaciones curriculares, Programa de Diversificación Curricular, etc.

3. Perspectivas académicas y profesionales, obtenidas recabando la opinión de las familias, del Departamento de Orientación o de quien realice sus funciones, así como del mismo alumno o alumna.

Novena

1. El claustro de profesores concretará los criterios establecidos en las instrucciones quinta y sexta para decidir, respectivamente, la promoción y la propuesta de expedición del título de Graduado en Educación Secundaria de aquellos alumnos y alumnas que no hayan sido evaluados positivamente en todas las áreas y materias, adecuándolos al contexto del centro y a las características de su alumnado.

2. Los acuerdos del claustro constarán en un documento escrito que formará parte del correspondiente proyecto curricular. Esos acuerdos se harán públicos, para que sean conocidos por el alumnado y sus familias, por el procedimiento que determine la dirección del centro.

3. La comisión de coordinación pedagógica, en su caso, será la encargada de presentar al claustro de profesores, para su aprobación, las propuestas correspondientes.

Diez

1. En la última sesión de evaluación del primer ciclo y del tercer curso de Educación Secundaria Obligatoria el conjunto del profesorado del respectivo grupo, en el contexto del proceso de evaluación continua, promocionará a aquellos alumnos y alumnas que hayan alcanzado los objetivos programados, respectivamente, para el ciclo o el curso, por haber obtenido evaluación positiva en todas las áreas y materias.

2. Asimismo, adoptará, según corresponda, uno de los siguientes acuerdos con respecto a los alumnos y las alumnas que no hayan sido evaluados positivamente en todas las áreas y materias:

- a) Si los alumnos o las alumnas cursan por primera vez el segundo o el tercer curso de la etapa, su permanencia un año más en el curso correspondiente o su promoción al curso siguiente. Para tomar esta decisión, se aplicarán los criterios establecidos en la instrucción quinta, en la concreción que de ellos haya realizado el centro.
- b) Si es la segunda vez que cursan el segundo o el tercer curso de la etapa, su promoción al curso siguiente.
- c) Si los alumnos o las alumnas tienen más de dieciséis años o los cumplen en el año natural del comienzo del curso, y son meno-

de 18 anys, la proposta d'incorporació a un programa de diversificació curricular. La proposta es podrà realitzar al finalitzar el tercer curs, en les condicions que especifica l'apartat vint-i-tres de l'Ordre de 18 de juny de 1999, per la que es regula l'atenció a la diversitat en l'Educació Secundària Obligatoria.

Onze

1. En l'última sessió d'avaluació del quart curs de l'etapa el conjunt del professorat del respectiu grup, en el context d'avaluació contínua, proposarà l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària per a aquells alumnes que hagen aconseguit els objectius de l'etapa, per haver obtingut avaluació positiva en totes les àrees o matèries.

2. Així mateix, adoptarà, segons corresponga, un dels següents acords amb respecte als alumnes i les alumnes que no hagen sigut avaluats positivament en totes les àrees i matèries:

a) Proposta d'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària. Per a prendre esta decisió, s'aplicaran els criteris establits en la instrucció sexta, en la concreció que d'ells haja realitzat el centre.

b) Permanència d'un any més en quart, si és la primera vegada que el cursen, o incorporació a un programa de diversificació curricular. Eixe acord s'adoptarà en aquells casos en què es considere que els alumnes o les alumnes tenen possibilitats d'obtenir el títol de Graduat en Educació Secundària per mitjà de d'una de les dos opcions indicades.

c) Si els alumnes o les alumnes ja han estat un any més en el primer cicle o en tercer curs de l'Educació Secundària Obligatoria i es considera que no tenen possibilitats d'obtenir el títol de Graduat en Educació Secundària ni realitzant una segona repetició ni a través d'un programa de diversificació curricular, l'expedició d'una acreditació dels estudis realitzats en què constaran les qualificacions obtingudes en les distintes àrees i matèries.

Dotze

1. En l'última sessió d'avaluació del primer curs del Programa de Diversificació Curricular, el conjunt del professorat que imparteix ensenyances a este alumnat, en el context d'avaluació contínua, si l'alumne o l'alumna ha aconseguit els objectius programats per haver obtingut avaluació positiva en totes les àrees i matèries cursades en el programa, decidirà la seua incorporació al quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria o al segon curs del programa.

2. Així mateix, adoptarà una de les anteriors decisions quan l'alumne o l'alumna haja aconseguit globalment els objectius programats, encara que no haja sigut avaluat positivament en totes les àrees o matèries. Per a prendre qualsevol d'estes decisions s'aplicaran els criteris establits en la instrucció quinta, en la concreció que d'ells haja realitzat el centre

Tretze

1. En l'última sessió d'avaluació del segon curs del Programa de Diversificació Curricular, el conjunt del professorat que imparteix ensenyances a este alumnat, en el context d'avaluació contínua, proposarà l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària per a aquells alumnes que hagen aconseguit els objectius programats, per haver obtingut avaluació positiva en totes les àrees i matèries cursades en el programa.

2. Així mateix, adoptarà, segons corresponga, un dels següents acords amb respecte als alumnes i les alumnes que no hagen sigut avaluats positivament en totes les àrees o matèries:

a) Proposta d'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària. Per a realitzar la dita proposta, s'aplicaran els criteris establits en la instrucció sexta, en la concreció que d'ells haja realitzat el centre.

b) Permanència d'un any més en el Programa de Diversificació Curricular, quan l'alumne siga menor de 18 anys i si és la primera vegada que s'incorpora a un programa que tinga caràcter terminal i, en conseqüència, s'haja organitzat en un sol curs acadèmic amb

res de 18 años, la propuesta de incorporación a un programa de diversificación curricular. La propuesta se podrá realizar al finalizar el tercer curso, en las condiciones que especifica el apartado veintitrés de la Orden de 18 de junio de 1999, por la que se regula la atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria.

Once

1. En la última sesión de evaluación del cuarto curso de la etapa el conjunto del profesorado del respectivo grupo, en el contexto de evaluación continua, propondrá la expedición del título de Graduado en Educación Secundaria para aquellos alumnos y alumnas que hayan alcanzado los objetivos de la etapa, por haber obtenido evaluación positiva en todas las áreas o materias.

2. Así mismo, adoptará, según corresponda, uno de los siguientes acuerdos con respecto a los alumnos y las alumnas que no hayan sido evaluados positivamente en todas las áreas y materias:

a) Propuesta de expedición del título de Graduado en Educación Secundaria. Para tomar esta decisión, se aplicarán los criterios establecidos en la instrucción sexta, en la concreción que de ellos haya realizado el centro.

b) Permanencia de un año más en cuarto, si es la primera vez que lo cursan, o incorporación a un programa de diversificación curricular. Ese acuerdo se adoptará en aquellos casos en los que se considere que los alumnos o las alumnas tienen posibilidades de obtener el título de Graduado en Educación Secundaria mediante una de las dos opciones señaladas.

c) Si los alumnos o las alumnas ya han permanecido un año más en el primer ciclo o en tercer curso de la Educación Secundaria Obligatoria y se considera que no tienen posibilidades de obtener el título de Graduado en Educación Secundaria ni realizando una segunda repetición ni a través de un programa de diversificación curricular, la expedición de una acreditación de los estudios realizados en la que constarán las calificaciones obtenidas en las distintas áreas y materias.

Doce

1. En la última sesión de evaluación del primer curso del Programa de Diversificación Curricular, el conjunto del profesorado que imparte enseñanzas a este alumnado, en el contexto de evaluación continua, si el alumno o la alumna ha alcanzado los objetivos programados por haber obtenido evaluación positiva en todas las áreas y materias cursadas en el programa, decidirá su incorporación al cuarto curso de la Educación Secundaria Obligatoria o al segundo curso del programa.

2. Así mismo, adoptará una de las anteriores decisiones cuando el alumno o la alumna haya alcanzado globalmente los objetivos programados, aunque no haya sido evaluado positivamente en todas las áreas o materias. Para tomar cualquiera de estas decisiones se aplicarán los criterios establecidos en la instrucción quinta, en la concreción que de ellos haya realizado el centro

Trece

1. En la última sesión de evaluación del segundo curso del Programa de Diversificación Curricular, el conjunto del profesorado que imparte enseñanzas a este alumnado, en el contexto de evaluación continua, propondrá la expedición del título de Graduado en Educación Secundaria para aquellos alumnos y alumnas que hayan alcanzado los objetivos programados, por haber obtenido evaluación positiva en todas las áreas y materias cursadas en el programa.

2. Así mismo, adoptará, según corresponda, uno de los siguientes acuerdos con respecto a los alumnos y las alumnas que no hayan sido evaluados positivamente en todas las áreas o materias:

a) Propuesta de expedición del título de Graduado en Educación Secundaria. Para realizar dicha propuesta, se aplicarán los criterios establecidos en la instrucción sexta, en la concreción que de ellos haya realizado el centro.

b) Permanencia de un año más en el Programa de Diversificación Curricular, cuando el alumno sea menor de 18 años y si es la primera vez que se incorpora a un Programa que tenga carácter terminal y, en consecuencia, se haya organizado en un solo curso

l'estructura del 2n curs del programa. Esta decisió sols s'adoptarà quan es considere que l'alumne o l'alumna té possibilitats d'obtenir el títol de Graduat en Educació Secundària.

c) Si els alumnes o les alumnes han cursat un Programa de Diversificació Curricular organitzat en dos cursos acadèmics o és la segona vegada que cursen un programa organitzat en un sol curs, i no han aconseguit els objectius programats, l'expedició d'una acreditació dels estudis realitzats en què constaran les qualificacions obtingudes en les distintes àrees i matèries

Catorze

1. L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat serà realitzada pel conjunt del professorat del respectiu grup d'alumnes, coordinats pel tutor o la tutora i assessorats pel departament d'orientació del centre, o per qui tinga atribuïdes les seues funcions.

2. El professorat del grup actuarà com un òrgan col·legiat, tant al llarg del procés d'avaluació com en l'adopció de les decisions resultants del procés. Les decisions es procurarà que s'adopten de comú acord entre tot el grup del professorat; només en aquells casos en què no siga possible, s'adoptaran per una majoria qualificada de dos terços dels components del respectiu grup del professorat.

3. En l'acta que estendrà el tutor o la tutora de cada grup per a cada sessió d'avaluació constaran tots els acords i totes les decisions que s'adopten, com a conseqüència del procés d'avaluació.

Quinze

1. Al terme del primer cicle i de cada un dels cursos del segon cicle, abans de l'última sessió d'avaluació del curs acadèmic, el tutor o la tutora demanarà d'aquells alumnes o d'aquelles alumnes que hagen tingut dificultats d'aprenentatge i dels seus pares o tutors la informació complementària que puga ser d'interès perquè el corresponent grup del professorat adopte les decisions que són conseqüència del procés d'avaluació, així com les mesures adequades en aplicació del Pla d'atenció a la diversitat del centre.

2. En els casos en què els alumnes o les alumnes no hagen sigut avaluats positivament en totes les àrees i matèries, s'indicaran, en l'informe d'avaluació individualitzat, les dificultats mostrades per l'alumne o l'alumna en les àrees o matèries avaluades negativament i les mesures d'atenció a la diversitat necessàries perquè puga superar les dificultats assenyalades. Als alumnes i a les alumnes i als seus pares o tutors se'ls facilitarà informació escrita sobre tots els aspectes mencionats.

3. Els centres docents, en funció dels seus recursos, dissenyaran un currículum adaptat a les característiques i necessitats de l'alumnat que haja d'estar un any més en el mateix curs perquè puga aconseguir els objectius no aconseguits. Per a això, podran modificar la relació d'àrees i matèries que ha de cursar este alumnat, així com l'horari assignat a cada una d'elles, seguint el procediment establert en el capítol VII de l'Ordre de 18 de juny de 1999, per la qual es regula l'atenció a la diversitat en l'Educació Secundària Obligatoria.

Setze

Al finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, tots els alumnes i totes les alumnes rebran un document de caràcter confidencial, firmat pel tutor o la tutora i visat pel director o per la directora del centre, en què figurarà una orientació sobre el seu futur acadèmic i professional que en cap cas serà prescriptiva.

Dèsset

1. Les Adaptacions Curriculars Individuals Significatives (ACIS) introduïxen modificacions importants en els elements prescriptius del currículum tendents de fer que l'alumnat amb necessitats educatives especials aconsegueixca les capacitats expressades en els objectius generals de l'etapa d'acord amb les seues possibilitats.

académico con la estructura del 2º curso del Programa. Esta decisión sola se adoptará cuando se considere que el alumno o la alumna tiene posibilidades de obtener el título de Graduado en Educación Secundaria.

c) Si los alumnos o las alumnas han cursado un Programa de Diversificación Curricular organizado en dos cursos académicos o es la segunda vez que cursan un Programa organizado en un solo curso, y no han alcanzado los objetivos programados, la expedición de una acreditación de los estudios realizados en la que constarán las calificaciones obtenidas en las distintas áreas y materias

Catorce

1. La evaluación de los aprendizajes del alumnado será realizada por el conjunto del profesorado del respectivo grupo de alumnos, coordinados por el tutor o la tutora y asesorados por el departamento de orientación del centro, o por quien tenga atribuidas sus funciones.

2. El profesorado del grupo actuará como un órgano colegiado, tanto a lo largo del proceso de evaluación como en la adopción de las decisiones resultantes del proceso. Las decisiones se procurará que se adopten de común acuerdo entre todo el grupo del profesorado; sólo en aquellos casos en los que no sea posible, se adoptarán por una mayoría cualificada de dos tercios de los componentes del respectivo grupo del profesorado.

3. En el acta que extenderá el tutor o la tutora de cada grupo para cada sesión de evaluación constarán todos los acuerdos y todas las decisiones que se adopten, como consecuencia del proceso de evaluación.

Quince

1. Al término del primer ciclo y de cada uno de los cursos del segundo ciclo, antes de la última sesión de evaluación del curso académico, el tutor o la tutora recabará de aquellos alumnos o de aquellas alumnas que hayan tenido dificultades de aprendizaje y de sus padres o tutores la información complementaria que pueda ser de interés para que el correspondiente grupo del profesorado adopte las decisiones que son consecuencia del proceso de evaluación, así como las medidas adecuadas en aplicación del Plan de atención a la diversidad del centro.

2. En los casos en los que los alumnos o las alumnas no hayan sido evaluados positivamente en todas las áreas y materias, se indicarán, en el informe de evaluación individualizado, las dificultades mostradas por el alumno o la alumna en las áreas o materias evaluadas negativamente y las medidas de atención a la diversidad necesarias para que pueda superar las dificultades señaladas. A los alumnos y a las alumnas y a sus padres o tutores se les facilitará información escrita sobre todos los aspectos mencionados.

3. Los centros docentes, en función de sus recursos, diseñarán un currículo adaptado a las características y necesidades del alumnado que deba permanecer un año más en el mismo curso para que pueda alcanzar los objetivos no logrados. Para ello, podrán modificar la relación de áreas y materias que ha de cursar este alumnado, así como el horario asignado a cada una de ellas, siguiendo el procedimiento establecido en el capítulo VII de la Orden de 18 de junio de 1999, por la que se regula la atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria.

Dieciséis

Al finalizar la Educación Secundaria Obligatoria, todos los alumnos y todas las alumnas recibirán un documento de carácter confidencial, firmado por el tutor o la tutora y visado por el director o por la directora del centro, en el que figurará una orientación sobre su futuro académico y profesional que en ningún caso será prescriptiva.

Diecisiete

1. Las Adaptaciones Curriculares Individuales Significativas (ACIS) introducen modificaciones importantes en los elementos prescriptivos del currículo tendentes a que el alumnado con necesidades educativas especiales alcance las capacidades expresadas en los objetivos generales de la etapa de acuerdo con sus posibilidades.

2. Per això, l'avaluació, la promoció i la proposta del títol de Graduat en Educació Secundària a l'alumnat amb necessitats educatives especials es regiran pel que disposa esta resolució, tenint en compte les modificacions introduïdes per la corresponent ACIS realitzada a cada alumne o a cada alumna.

3. No obstant això, quan el currículum adaptat per a l'alumne o l'alumna proposi els objectius de l'Educació Primària, no es podrà decidir la proposta d'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària per al dit alumne o alumna.

Dihuit

Respecte a les reclamacions es farà el que disposa l'Ordre de 23 de gener de 1990, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'exercici del dret de reclamació de qualificacions estimades incorrectes en els nivells d'ensenyança no universitària (DOGV de 07.02.1990), així com la Resolució de 23 de gener de 1990, de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, per la qual s'estableix el procediment i els terminis per a exercir el dret de reclamació de qualificacions estimades incorrectes, regulat en l'Ordre de 23 de gener de 1990, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència (DOGV de 07.02.1990).

Dènou

La Inspecció d'Educació assessorarà els centres docents i proposarà les mesures oportunes per a la correcta avaluació i promoció de l'alumnat d'Educació Secundària Obligatoria.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única

Queda derogada la Resolució de 7 d'abril de 1998, de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, per la qual es donen instruccions sobre l'avaluació i la promoció de l'alumnat d'Educació Secundària Obligatoria (DOGV de 17.04.1998).

València, 26 de juliol de 2000.– El director general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó.

RESOLUCIÓ de 27 de juliol de 2000, de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, per la qual s'aprova un projecte editorial en anglès per a la matèria comuna Llengua Estrangera: Anglès II que té el títol Front Line 2 per a segon curs de l'Educació Secundària Postobligatòria: Batxillerat (LOGSE) presentat per l'editorial Grupo Anaya, SA. i s'autoritza l'ús dels materials curriculars corresponents en centres docents públics i privats de la Comunitat Valenciana. [2000/6219]

El Decret 187/1994, de 13 de setembre (DOGV del 22), regula la supervisió dels materials didàctics curriculars per als ensenyaments de règim general establits en la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, així com el seu ús en els centres docents. Est decret determina com a objecte de supervisió els projectes editorials i definix els requisits que han de tenir per a la seua aprovació, la qual cosa implicarà l'homologació dels materials didàctics curriculars que resulten del seu desplegament perquè puguin ser utilitzats en centres docents públics i privats.

L'article sisé de l'Ordre de 16 de desembre de 1994, de la Conselleria d'Educació i Ciència, (DOGV del 3 de febrer de 1995), per la qual es desplega el Decret 187/1994, estableix que correspon al director general d'Ordenació i Innovació Educativa, mitjançant una resolució, aprovar els projectes editorials i homologar els materials didàctics que els despleguen.

2. Por ello, la evaluación, la promoción y la propuesta del título de Graduado en Educación Secundaria al alumnado con necesidades educativas especiales se regirán por lo dispuesto en esta resolución, teniendo en cuenta las modificaciones introducidas por la correspondiente ACIS realizada a cada alumno o a cada alumna.

3. No obstante, cuando el currículo adaptado para el alumno o la alumna proponga los objetivos de la Educación Primaria, no se podrá decidir la propuesta de expedición del título de Graduado en Educación Secundaria para dicho alumno o alumna.

Dieciocho

Respecto a las reclamaciones se estará a lo dispuesto en la Orden de 23 de enero de 1990, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, por la que se regula el ejercicio del derecho de reclamación de calificaciones estimadas incorrectas en los niveles de enseñanzas no universitarias (DOGV de 07.02.1990), así como en la Resolución de 23 de enero de 1990, de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa, por la que se establece el procedimiento y los plazos para ejercer el derecho de reclamación de calificaciones estimadas incorrectas, regulado en la Orden de 23 de enero de 1990, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia (DOGV de 07.02.1990).

Diecinueve

La Inspección de Educación asesorará a los centros docentes y propondrá las medidas oportunas para la correcta evaluación y promoción del alumnado de Educación Secundaria Obligatoria.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única

Queda derogada la Resolución de 7 de abril de 1998, de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística, por la que se dan instrucciones sobre la evaluación y la promoción del alumnado de Educación Secundaria Obligatoria (DOGV de 17.04.1998).

Valencia, 26 de julio de 2000.– El director general de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó.

RESOLUCIÓN de 27 de julio de 2000, de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística, por la que se aprueba un proyecto editorial en Inglés para la materia común Lengua Extranjera: Inglés II con el título Front Line 2 para segundo curso de la Educación Secundaria Postobligatoria: Bachillerato (LOGSE) presentado por la editorial Grupo Anaya, SA, y se autoriza el uso de los materiales curriculares correspondientes en centros docentes públicos y privados de la Comunidad Valenciana. [2000/6219]

El Decreto 187/1994, de 13 de septiembre (DOGV del 22), regula la supervisión de los materiales didácticos curriculares para las enseñanzas de régimen general establecidos en la Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo, así como su uso en los centros docentes. Dicho decreto determinó como objeto de supervisión los proyectos editoriales y definió los requisitos que han de reunir para su aprobación, lo que implicará la homologación de los materiales didácticos curriculares que resulten de su desarrollo para que puedan ser utilizados en centros docentes públicos y privados.

El artículo sexto de la Orden de 16 de diciembre de 1994, de la Conselleria de Educación y Ciencia, (DOGV del 3 de febrero de 1995), por la que se desarrolla el Decreto 187/1994, establece que corresponde al director general de Ordenación e Innovación Educativa, mediante resolución, aprobar los proyectos editoriales y homologar los materiales didácticos que los desarrollen.